

**FÖRVALTNINGSRÄTTEN
I STOCKHOLM**

Avdelning 33

DOM

2016-10-21

Meddelad i Stockholm

Mål nr

9765-16

SÖKANDE

Ricoh Sverige AB, 556228-8851

Box 1536

171 29 Solna

Ombud: Advokat Carl Norén

Kastell Advokatbyrå AB

Box 7169

103 88 Stockholm

MOTPART

Kammarkollegiet

Statens inköpscentral

Box 2218

103 15 Stockholm

SAKEN

Offentlig upphandling

FÖRVALTNINGSRÄTTENS AVGÖRANDE

Förvaltningsrätten avslår Ricoh Sverige AB:s ansökan om ingripande enligt LOU.

Dok.Id 775656

Postadress	Besöksadress	Telefon	Telefax	Expeditionstid
115 76 Stockholm	Tegeluddsvägen 1	08-561 680 00	08-561 680 01	måndag–fredag 08:00-16:30
		E-post: forvaltningsrattenistockholm@dom.se www.domstol.se/forvaltningsratt		

YRKANDEN M.M.

Statens inköpscentral (SIC) vid Kammarkollegiet har genomfört fyra upphandlingar av ramavtal, Klient 1, Klient 2, Klient 3 och Klient 4, vilka omfattar bl.a. klienter i produktgrupper stationära datorer och surfplattor. Även tillbehör till produkter och produktnära tjänster omfattas av upphandlingarna. Upphandlingarna har genomförts med ett selektivt förfarande. Förfrågningsunderlaget skickades till nio selekterade företag.

Enligt tilldelningsbesluten meddelade den 2 maj 2016 har sex anbudsgivare per upphandling erbjudits att teckna ramavtal. Ricoh Sverige AB (Ricoh) har inte erbjudits att teckna ramavtal avseende Klient 1 och Klient 2.

Ricoh Sverige AB

Ricoh yrkar *i första hand* att förvaltningsrätten ska besluta att upphandlingarna Klient 1 och Klient 2 ska göras om. Ricoh yrkar *i andra hand* att upphandlingarna Klient 1 och Klient 2 inte får avslutas innan rättelse gjorts på så vis att SIC vid en ny utvärdering av anbuderna dels inte beaktar Misco AB:s (Misco) anbud för Klient 1 alternativt tilldelar Miscos anbud för Klient 1, Fiktivt fall 3, punkt 3.2.5.4.1 en lägre poäng, dels inte beaktar B2B It-Partner AB:s (B2B) anbud för Klient 1 och Klient 2 alternativt tilldelar B2B:s anbud för Klient 1 och Klient 2, Fiktivt fall 1, punkt 3.2.5.2.3 samt Klient 2, Fiktivt fall 2, punkt 3.2.5.3.2 en lägre poäng.

Ricoh anför bl.a. följande till stöd för sin talan. Kravet i punkterna 3.2.5.2–5 i kombination med punkten 3.1.1.3 strider mot principen om proportionalitet och transparens. För kravuppfyllelsen krävs att leverantörer ser till att en gammal modell finns kvar i produktion fram till årsskiftet 2017/2018 eller köper ett lager av den gamla modellen. Båda alternativen förorsakar leverantörer betydande kostnader. Kraven i punkterna 3.2.5.2–5 står inte i rimlig

proportion till den eventuella fördel som det allmänna kan ha av kravställningen. Det föreligger vidare brister i förutsebarhet eftersom åtagandet inte är begränsat i volym. Vilken volym som kan komma i fråga blir därmed en gissningslek. Om det inte vore för bristerna skulle Ricoh haft möjlighet att upprätta ett mer konkurrenskraftigt anbud som haft förutsättningar att antas i upphandlingarna Klient 1 och Klient 2. Det otillåtna kravet medför att Ricoh i vart fall har riskerat att lida skada.

SIC:s upphandlingsfel består vidare i att anbuden från Misco och B2B utvärderats och erhållit full poäng trots att anbuden rätteligen borde ha förkastats eller i vart fall borde anbuden inte erhållit full poäng. Upphandlingsfelen har inneburit att Ricoh har lidit skada eftersom Ricoh skulle ha antagits som leverantör för Klient 1 och Klient 2.

Kravet på Energy Star

Miscos anbud för Klient 1 uppfyller inte det obligatoriska kravet på Energy Star, punkt 3.1.1.13. Offererad surfplatta, *Huawei Mediapad M2 10*, är inte registrerad i Energy Stars databas. SIC har dessutom särskilt föreskrivit i förfrågningsunderlaget, i punkt 2.8.1, att anbudsgivaren ska inkomma med produktblad, certifikat, intyg från oberoende tester, intyg från tillverkare, hänvisning till produktregister så som Energy Star, EPEAT eller liknande som tydligt påvisar att krav på produkter är uppfyllda. Vidare anges för de fiktiva fallen som ligger till grund för utvärderingen, i punkt 3.2.5.1, bl.a. att om en produkt inte är certifierad enligt en viss certifiering men ändå uppfyller kravet ska eventuell annan likvärdig certifiering bifogas med motivering och/eller dokumentation som påvisar att kraven gått igenom och testats och att produkten uppfyller respektive krav. Misco har inte kunnat göra någon hänvisning till Energy Star eftersom surfplattan inte uppfyller det obligatoriska kravet i punkt 3.1.1.13. I vart fall kan den inte anses ha uppfyllt grundkraven i Klient 1, Fiktivt fall 3, punkt 3.2.5.4.1.

B2B:s bifogade CV

B2B:s anbud för Klient 1 och Klient 2 uppfyller inte kravet i punkt 3.1.1.16. B2B:s bifogade handlingar om tekniker kan inte anses uppfylla kravet på att vara en CV. Respektive tekniker uppges vara certifierad och utbildad för service, support- och underhållstjänster men det anges inte vilka certifikat eller utbildningar som genomgåts och inte heller för vilka produkter de eventuella certifieringarna eller utbildningarna är relevanta. Vidare framgår av punkt 3.2.5.1 bl.a. att det av bifogade CV tydligt ska framgå att personerna uppfyller de kompetenskrav som anges i respektive fiktivt fall. Anbuden borde rätteligen ha förkastats. I vart fall kan anbuderna inte anses ha uppfyllt kraven för poängtilldelning vid utvärderingen av Klient 1 och Klient 2, Fiktivt fall 1, punkt 3.2.5.2.3 och Klient 2, Fiktivt fall 2, punkt 3.2.5.3.2.

SIC ger uttryck för att kraven i punkt 3.1.1.16 och punkt 3.1.1.13 inte är obligatoriska. Detta utgör en väsentlig förändring för upphandlingen genom frånfallande av obligatoriska krav. Den otillåtna förändringen/bristen i transparens har inneburit skada för Ricoh.

Statens inköpscentral vid Kammarkollegiet

SIC bestrider bifall till ansökan och yrkar för egen del att förvaltningsrätten avgör sakfrågan slutligt och fattar beslut om att upphandlingarna får avslutas i enlighet med tilldelningsbesluten daterade den 2 maj 2016.

SIC anför bl.a. följande till stöd för sin talan. SIC har genomfört upphandlingarna enligt bestämmelserna i LOU samt agerat korrekt i enlighet med de unionsrättsliga grundläggande principerna. I förfrågningsunderlaget har SIC tydligt och transparent beskrivit hur prövningen och utvärderingen ska gå till och vad som skulle tillmätas betydelse i utvärderingen. SIC har inte

ändrat några krav eller förutsättningar i efterhand och har strikt utgått från ordalydelsen i förfrågningsunderlaget samt behandlat samtliga anbudsgivare lika. Misco och B2B uppfyller samtliga obligatoriska krav. Ricoh kan inte anses ha lidit skada. Grund för ingripande enligt LOU saknas.

Kravet i punkt 3.1.1.3 och punkterna 3.2.5.2–5

Det obligatoriska kravet i punkt 3.1.1.3 syftar till att begagnade och/eller rekonditionerade produkter inte ska kunna offereras som nya om detta inte uttryckligen efterfrågas. Kravet är fristående och har inget direkt samband med bör-kraven i punkterna 3.2.5.2–5, att offererade produkter ska finnas tillgängliga på marknaden. Utvärderingskraven i punkterna 3.2.5.2–5 är tydligt utformade och det går på intet sätt att missförstå innehållet eller vad som avses för att erhålla poäng. Kraven är dessutom konstruerade i olika nivåer så att poäng även kan erhållas för andra tidsperioder än 18 månader. Samtliga anbudsgivare har haft samma information för att beräkna fram sina priser. Ricoh har angett att produkterna kommer finnas för avrop i 18 månader. Detta är inget tvingande krav utan anbudsgivarna väljer hur de uppfyller kravet i form av lagerhållning, avtal med tillverkare eller offererar en produkt som är helt ny på marknaden som har den livslängd som kan garanteras. För att möjliggöra att avropade myndigheter kan få leverans av samma produkt under en längre tidsperiod samt för att säkerställa likabehandlingen av leverantörer gällande offererade priser är kravet en ytterst lämplig och effektiv åtgärd.

Kravet på Energy Star

Kravet i punkt 3.1.1.13 är att produkter vid leverans ska uppfylla Energy Star, inte att de ska vara registrerade. Vidare ställs i förfrågningsunderlaget inget krav på att anbudsgivaren måste ge in bevis gällande Energy Star för Fiktivt fall 3. Misco har inkommit med efterfrågad information och har

sanningsförsäkrat sitt anbud. SIC har inte haft anledning att misstro Miscos uppgifter. Misco har rätteligen erhållit poäng enligt förfrågningsunderlaget. Vidare finns varken i LOU, i dess förarbeten eller i rättspraxis stöd för att en upphandlande myndighet skulle vara skyldig att kontrollera om uppgifterna som lämnats i anbud avseende de krav som ställs på det upphandlande föremålet är riktiga. En sådan kontroll torde i vart fall inte sträcka sig längre än att upphandlande myndighet jämför uppgifterna i anbudet med de krav som angetts förfrågningsunderlaget. Utvärderingen av Miscos anbud och tilldelningen av poäng är korrekt.

B2B:s bifogade CV

Kravet i punkt 3.1.1.16 är ett obligatoriskt krav som ska verifieras med sanningsförsäkran. För kravuppfyllelse ska anbudsgivaren inte inkomma med CV och det framgår ingenstans i förfrågningsunderlaget att så ska ske. I utvärderingskraven där CV ska bifogas framgår inte att anbudsgivaren i CV ska ange vilken utbildning konsulten har och/eller var denne tidigare arbetat. Vidare är syftet med utvärderingskraven att anbudsgivaren bekräftar att det finns en konsult/tekniker som uppfyller kraven. Utvärderingen av B2B:s anbud och tilldelningen av poäng är korrekt.

SKÄLEN FÖR AVGÖRANDET

Utgångspunkter för prövningen

Av 1 kap. 9 § LOU framgår att upphandlande myndigheter ska behandla leverantörer på ett likvärdigt och icke-diskriminerande sätt samt genomföra upphandlingar på ett öppet sätt. Vid upphandlingar ska vidare principerna om ömsesidigt erkännande och proportionalitet iakttas.

Om den upphandlande myndigheten har brutit mot de grundläggande principerna i 1 kap. 9 § LOU eller någon annan bestämmelse i nämnda lag och detta har medfört att leverantören har lidit skada eller kan komma att lida skada, ska rätten besluta att upphandlingen ska göras om eller att den får avslutas först sedan rättelse har gjorts (16 kap. 6 § LOU).

Av principerna om transparens och likabehandling i 1 kap. 9 § LOU följer att den upphandlande myndighetens krav ska anges på ett sätt som gör att varje leverantör med utgångspunkt i förfrågningsunderlaget ges insikt i hur bedömningen av deras anbud kommer göras och därmed kan skapa sig en bild av möjligheterna att lämna ett konkurrenskraftigt anbud. Den upphandlande myndigheten får inte göra prövningen mot andra kriterier än dem som funnits i underlaget och har därför en skyldighet att från utvärderingen utesluta leverantörer vars anbud inte uppfyller ett eller flera s.k. ska-krav. Höga krav bör ställas på noggrannhet, tydlighet och transparens i alla delar av ett förfrågningsunderlag, även om mindre brister och oklarheter får godtas. Förfrågningsunderlag och utvärderingsmodeller som inte är optimalt utformade får godtas under förutsättning att de principer som bär upp LOU och EU-rätten inte träds för när (jfr RÅ 2002 ref. 50).

Överprövningen tar inte sikte på upphandlingens materiella resultat utan endast på om myndigheten förfarit formellt korrekt och iakttagit de upphandlingsprinciper och förfaranderegler som anges i LOU (se HFD 2013 ref. 5). Som huvudprincip gäller att det krävs att den part som gör gällande att en upphandling är felaktig på ett klart sätt anger vilka omständigheter denne grundar sin talan på och att domstolens prövning är begränsad till de grunder som parten åberopat (RÅ 2009 ref. 69). För att ett ingripande ska bli aktuellt krävs vidare att sökanden kan visa att denne lidit skada eller kan komma att lida skada på grund av att den upphandlande myndigheten brutit mot LOU.

Förvaltningsrättens bedömning

Kravet i punkt 3.1.1.3 och i punkterna 3.2.5.2–5

Av del 3 i förfrågningsunderlaget för Klient 1 och Klient 2 framgår ett antal krav som gäller för bl.a. de produkter som är föremål för upphandling för Klient 1 och Klient 2. Enligt punkt 3.1.1.3 ska samtliga produkter och tillbehör som levereras under ramavtalet vara fabriksnya, om inte avropsberättigade uttryckligen efterfrågar annat, tillgängliga på den svenska marknaden och anpassade efter svenska förhållanden.

I punkterna 3.2.5.2–5 i förfrågningsunderlaget för Klient 1 och Klient 2 framkommer bl.a. att offererade produkter bör finnas för verkliga avrop så länge som möjligt och att anbudsgivaren erhåller mervärdespoäng enligt hur länge offererade produkt finns för avrop. Kraven i punkterna 3.2.5.2–5 är konstruerade i olika nivåer så att poäng kan erhållas för olika tidsperioder.

Förvaltningsrätten anser att det uppenbart att kravet i punkt 3.1.1.3 är fristående från kraven i punkterna 3.2.5.2–5. En anbudsgivares anbud som inte uppfyller ska-kravet i punkt 3.1.1.3 utesluts nämligen från fortsatt utvärdering, bl.a. utvärdering av just bör-kraven i punkterna 3.2.5.2–5. Förvaltningsrätten anser vidare att kraven i punkterna 3.2.5.2–5 är tydligt utformade för att alla anbudsgivare ska kunna tolka informationen på samma sätt. Utformningen av kraven ger anbudsgivaren möjlighet att tydligt förutse vad som kommer att tillmätas betydelse vid utvärderingen. Kraven är dessutom lika för samtliga anbudsgivare som har haft samma information för att beräkna fram sina priser. Enligt förvaltningsrättens mening strider kraven i punkterna 3.2.5.2–5 således inte mot principen om transparens i 1 kap. 9 § LOU. Mot denna bakgrund och eftersom förvaltningsrätten anser att det Ricoh anför, att det föreligger brister i förutsebarhet i fråga om åtagandets omfattning avseende volym, inte föranleder en annan bedömning

saknas grund för ingripande avseende upphandlingarna Klient 1 och Klient 2 i denna del.

Förvaltningsrätten anser vidare att kraven i punkterna 3.2.5.2–5 inte strider mot principen om proportionalitet i 1 kap. 9 § LOU. Vid bedömningen beaktas bl.a. att kraven i punkterna 3.2.5.2–5 inte är tvingande och att anbudsgivaren själv kan välja hur de uppfyller kraven bl.a. i form av lagerhållning eller avtal med tillverkare. Kraven är dessutom konstruerade i olika nivåer så att poäng även kan erhållas för andra tidsperioder än 18 månader. Vidare får kraven anses vara en lämplig och effektiv åtgärd med hänsyn till det SIC anför om att kraven möjliggör att avropade myndigheter kan få leverans av samma produkt under en lägre tidsperiod samt för att säkerställa likabehandling av leverantörer gällande offererade priser. Grund för ingripande mot upphandlingarna Klient 1 och Klient 2 saknas således även i denna del.

Kravet på Energy Star

Av del 3 i förfrågningsunderlaget för Klient 1 framgår ett antal krav som gäller för bl.a. de produkter som är föremål för upphandling för Klient 1. Enligt punkt 3.1.1.13 ska samtliga produkter som levereras under ramavtal uppfylla vid var tid gällande senaste version av Energy Star (<http://www.euenergystar.gov>) relevant för respektive produkt.

Förvaltningsrätten konstaterar att det av punkt 3.1.1.13 inte framgår något annat än att anbudsgivaren, genom att svara Ja eller Nej, ska bekräfta om det obligatoriska kravet uppfylls. Misco har i sitt anbud bekräftat att kravet uppfylls genom att ha svarat Ja. Med hänsyn till detta och eftersom det inte framgår att anbudsgivaren har varit tvungen att bifoga handlingar till styrkande av att de uppfyller kravet har det inte funnits skäl för SIC att utesluta Miscos anbud från fortsatt utvärdering. Vad Ricoh därmed har

anfört visar inte att upphandlingen i denna del har genomförts i strid med LOU. Grund för ingripande mot upphandlingen i denna del saknas.

Vidare framgår av del 2 punkt 2.8.1 i förfrågningsunderlaget bl.a. följande. Utvärdering av anbud kommer att genomföras i två steg. I det första steget prövas om anbudet uppfyller de obligatoriska krav som ställts. Anbud som inte uppfyller de obligatoriska kraven kommer att uteslutas från fortsatt utvärdering. I det andra steget görs utvärdering av bör-krav för de kvarvarande anbuden. Anbudsgivarens redogörelse eller hänvisning till produktblad, certifiering, intyg etc. vid respektive bör-krav kommer att bedömas och tilldelas poäng i enlighet med respektive bör-krav.

Anbudsgivaren ska inkomma med produktblad, certifikat, intyg från oberoende tester, intyg från tillverkare, hänvisning till produktregister så som Energy Star, EPEAT eller liknande som tydligt påvisar att krav på produkter är uppfyllda. Det är viktigt att anbudsgivaren tydligt anger hänvisning till bifogade produktblad och certifikat etc. Bifogas inte bevis kan kravet komma att bedömas som icke uppfyllt och inga poäng erhålles för det specifika kravet. Vidare framkommer bl.a. att till underlaget hör fyra stycken fiktiva fall, som återfinns i kapitel 3 ”Kravspecifikation”.

Av punkt 3.2.5.1. framgår bl.a. följande. Ska-krav enligt kapitel Generella krav ska uppfyllas i de fiktiva fallen. Verifikationer på att krav är uppfyllda kan utgöras av produktblad, certifikat, intyg från oberoende tester eller signerade intyg från tillverkaren. Om en produkt inte är certifierad enligt en viss certifiering men ändå uppfyller kravet ska eventuell annan likvärdig certifiering bifogas med motivering och/eller dokumentation som påvisar att kraven gått igenom och testats och att produkten uppfyller respektive krav.

Förvaltningsrätten anser att det inte av punkterna 2.8.1. och 3.2.5.1 i förfrågningsunderlaget följer att stödjande bevisning för varje enskilt börkrav är en förutsättning för att erhålla mervärdespoäng vid utvärdering i

steg två. Vad som anges är bl.a. att anbudsgivaren kan och ska ge in stödande bevisning, i annat fall *kan* krav komma att bedömas som icke uppfyllt och inga mervärdespoäng erhålles för det specifika kravet.

I sammanhanget konstaterar förvaltningsrätten att det inte ankommer på rätten att överpröva de bedömningar den upphandlande enheten har gjort, under förutsättning att bedömningarna följer de grundläggande upphandlingsrättsliga principerna. Någon skyldighet för den upphandlande enheten att kontrollera riktigheten i den information som en anbudsgivare har lämnat kan inte heller anses finnas, om det inte finns särskilda skäl att kontrollera uppgiften (jfr. Kammarrätten i Göteborgs dom den 15 juli 2011 i mål nr 6417--6422-10 samt *Lagen om offentlig upphandling – en kommentar*, Rosén Andersson m.fl., 2015, s. 702f.). Misco har i sitt anbud för Klient 1 inkommit med efterfrågad information för punkt 3.2.5.4.1 och har sanningsförsäkrat sitt anbud. Med hänsyn till detta och eftersom förvaltningsrätten anser att SIC inte haft särskild anledning att ifrågasätta riktigheten av de av Misco lämnade uppgifterna kan den poängsättning som SIC givit anbudet inte anses träda de upphandlingsrättsliga principerna för när. Upphandlingen har inte genomförts i strid med LOU i denna del och grund för ingripande saknas.

B2B: bifogade CV

Enligt punkt 3.1.1.16 i förfrågningsunderlaget för Klient 1 och Klient 2 ska anbudsgivaren kunna tillhandahålla tekniker som är certifierade eller utbildade för service, support- och underhållstjänster av erbjudna produkter.

Förvaltningsrätten konstaterar att det av punkt 3.1.1.16 inte framgår något annat än att anbudsgivaren, genom att svara Ja eller Nej, ska bekräfta om det obligatoriska kravet uppfylls. B2B har i sitt anbud bekräftat att kravet uppfylls genom att ha svarat Ja. Med hänsyn till detta och eftersom det inte

framgår att anbudsgivaren har varit tvungen att bifoga handlingar till styrkande av att de uppfyller kravet har det inte funnits skäl för SIC att utesluta B2B:s anbud från fortsatt utvärdering. Vad Ricoh därmed har anfört visar inte att upphandlingen i denna del har genomförts i strid med LOU. Grund för ingripande mot upphandlingen avseende Klient 1 och Klient 2 saknas därmed i denna del.

I förfrågningsunderlaget för Klient 1 och Klient 2 Fiktivt fall 1, punkt 3.2.5.2.3 och Klient 2, Fiktivt fall 2, punkt 3.2.5.3.2 uppställs kunskaps- och erfarenhetskrav för de konsulter som ska utföra produktnära tjänster. Det som efterfrågas för att erhålla mervärdespoäng är att det av bifogade CV framgår att konsulten minst uppfyller uppställda kunskap- och erfarenhetskrav.

Av punkt 3.2.5.1. framgår bl.a. följande. Anbudsgivaren ska till de fiktiva fall där det efterfrågas bifogade CV för personer som kommer att utföra produktnära tjänster. Personerna ska vara anställda hos anbudsgivaren eller hos tidigare redovisad underleverantör. Samtliga personer ska tala svenska och skriva svenska obehindrat. Av bifogade CV ska det tydligt framgå att personerna uppfyller de kompetenskrav som anges i respektive fiktivt fall.

Förvaltningsrätten anser att förfrågningsunderlaget för Klient 1, Fiktivt fall 1, punkt 3.2.5.2.3 respektive Klient 2, Fiktivt fall 2, punkt 3.2.5.3.2 är klart och tydligt formulerat för att alla leverantörer ska kunna tolka informationen på samma sätt. Utformningen av kraven ger anbudsgivaren möjlighet att förutse vad som kommer att tillmätas betydelse vid utvärderingen. SIC har i enlighet med det ovan anförda beskrivit vilka krav som ska uppfyllas för att en anbudsgivare ska tilldelas mervärdes-poäng. SIC har vidare uppgett att syftet med de uppställda kraven är att anbudsgivaren bekräftar att det finns en konsult och tekniker som uppfyller de uppställda kunskaps- och erfarenhetskraven.

B2B har bifogat CV till respektive anbud för Klient 1 och Klient 2 i vilka bl.a. bekräftas att konsulterna har de kunskap- och erfarenhetskrav som efterfrågas. Med hänsyn till detta och eftersom SIC har utgått från ordalydelsen i kraven samt eftersom det inte har framkommit att B2B fått något orimligt utrymme för godtycke vid utvärderingen finner förvaltningsrätten att SIC inte har brutit mot 1 kap. 9 § LOU. Grund för ingripande mot upphandlingen saknas således även i denna del.

Sammanfattning

Förvaltningsrätten anser att Ricoh inte har visat att SIC ändrat krav eller förutsättningar i efterhand eller att SIC uppställt krav i förfrågningsunderlaget för upphandlingarna Klient 1 och Klient 2 som strider mot principerna om proportionalitet och transparens. Förvaltningsrätten anser vidare att Ricoh inte har visat att SIC gjort avsteg från sin kravställning i förfrågningsunderlaget i förhållande till anbudet från Misco och B2B på ett sådant sätt att SIC brutit mot principen om likabehandling eller transparens. Med hänsyn till det anförda ger Ricohs ansökan om överprövning inte anledning till något ingripande enligt LOU. Ricohs ansökan om överprövning ska därmed avslås.

HUR MAN ÖVERKLAGAR

Detta avgörande kan överklagas. Information om hur man överklagar finns i bilaga 1 (DV 3109/1A LOU).

Marcus Agnvall

Rådman

Förvaltningsrättsnotarien Janne Kunnas har föredragit målet.

SVERIGES DOMSTOLAR

HUR MAN ÖVERKLAGAR - PRÖVNINGSTILLSTÅND

Den som vill överklaga förvaltningsrättens beslut ska skriva till Kammarrätten i Stockholm. **Skrivelsen ska dock skickas eller lämnas till förvaltningsrätten.**

Överklagandet ska ha kommit in till förvaltningsrätten **inom tre veckor** från den dag då klaganden fick del av beslutet. Om beslutet har meddelats vid en muntlig förhandling, eller det vid en sådan förhandling har angetts när beslutet kommer att meddelas, ska dock överklagandet ha kommit in inom tre veckor från den dag domstolens beslut meddelades. Tiden för överklagandet för offentlig part räknas från den dag beslutet meddelades.

Om sista dagen för överklagandet infaller på lördag, söndag eller helgdag, midsommarafton, julafton eller nyårsafton räcker det att skrivelsen kommer in nästa vardag.

För att ett överklagande ska kunna tas upp i kammarrätten fordras att **prövningstillstånd** meddelas. Kammarrätten lämnar prövningstillstånd om

1. det finns anledning att betvivla riktigheten av det slut som förvaltningsrätten har kommit till,
2. det inte utan att sådant tillstånd meddelas går att bedöma riktigheten av det slut som förvaltningsrätten har kommit till,
3. det är av vikt för ledning av rättstillämpningen att överklagandet prövas av högre rätt, eller
4. det annars finns synnerliga skäl att pröva överklagandet.

Om prövningstillstånd inte meddelas står förvaltningsrättens beslut fast. Det är därför viktigt att det klart och tydligt framgår av överklagandet till kammarrätten varför man anser att prövningstillstånd bör meddelas.

Skrivelsen med överklagande ska innehålla

1. Klagandens person-/organisationsnummer, postadress, e-postadress och telefonnummer till bostaden och mobiltelefon. Adress och telefonnummer till klagandens arbetsplats ska också anges samt eventuell annan adress

där klaganden kan nås för delgivning. Om dessa uppgifter har lämnats tidigare i målet – och om de fortfarande är aktuella – behöver de inte uppges igen. Om klaganden anlitar ombud, ska ombudets namn, postadress, e-postadress, telefonnummer till arbetsplatsen och mobiltelefonnummer anges. Om någon person- eller adressuppgift ändras, ska ändringen utan dröjsmål anmälas till kammarrätten.

2. den dom/beslut som överklagas med uppgift om förvaltningsrättens namn, målnummer samt dagen för beslutet,
3. de skäl som klaganden anger till stöd för en begäran om prövningstillstånd,
4. den ändring av förvaltningsrättens dom/beslut som klaganden vill få till stånd,
5. de bevis som klaganden vill åberopa och vad han/hon vill styrka med varje särskilt bevis.

Adressen till förvaltningsrätten framgår av domen/beslutet.

I vissa mål får avtal slutas innan tiden för överklagande av rättens dom eller beslut har löpt ut. Detta gäller mål om överprövning enligt:

- lagen (2007:1091) om offentlig upphandling,
- lagen (2007:1092) om upphandling inom områdena vatten, energi, transporter och posttjänster, eller
- lagen (2011:1029) om upphandling på försvars- och säkerhetsområdet.

I de flesta fall får avtal slutas när tio dagar har gått från det att rätten avgjort målet eller upphävt ett interimistiskt beslut. I vissa fall får avtal slutas omedelbart. Ett överklagande av rättens avgörande får inte prövas sedan avtal har slutits. Fullständig information finns i 16 kapitlet i de ovan angivna lagarna.

Behöver Ni fler upplysningar om hur man överklagar kan Ni vända Er till förvaltningsrätten.